

บทที่ 5

การแปรของ (r) ตามตำแหน่งที่ปรากฏ

ในบทนี้เป็นการเสนอผลการวิเคราะห์การแปรของ (r) ตามตำแหน่งที่ปรากฏ โดยจะแบ่งออกเป็นสองหัวข้อ คือ การแปรตามตำแหน่งในวจนลีลาอ่านข้อความ (5.1) และการแปรตามตำแหน่งในวจนลีลาสนทนา (5.2)

5.1 การแปรของ (r) ตามตำแหน่งที่ปรากฏ ในวจนลีลาอ่านข้อความ

ในวจนลีลาอ่านข้อความ มีรูปแปรทั้งหมด 10 รูป รูปแปรที่ปรากฏเป็นความถี่สูงสุด โดยรวมแล้วได้แก่ [r] 57.5% หรือมากกว่าครึ่งหนึ่งของทั้งหมด ตามมาท่าง ๆ ด้วย [x] [h] และ [o] (11.2% 9.3% และ 8.8% ตามลำดับ) ส่วนรูปแปรอื่น ๆ แต่ละรูปมีความถี่ต่ำกว่า 5% (รายละเอียดตามตารางที่ 5.1)

เมื่อจำแนกตามตำแหน่งที่ปรากฏจะพบว่ารูปแบบการแปรของ (r) ในตำแหน่งเดียว และตำแหน่งควบคู่ไม่เหมือนกัน ตารางที่ 5.1 แสดงให้เห็นว่าในตำแหน่งเดี่ยว [r] ปรากฏสูงสุด 62.5% หรือมากกว่าครึ่งหนึ่งของทั้งหมด ตามด้วย [x] ซึ่งมีความถี่ไม่ครึ่งหนึ่งของ [r] (26.9%) ส่วนรูปแปรอื่น ๆ แต่ละรูปที่เหลือมีความถี่ 5% หรือต่ำกว่า

ในตำแหน่งควบคู่ [r] มีความถี่สูงสุดเช่นกัน คือ 54.2% ตามด้วย [h] และ [o] ซึ่งมีความถี่ที่ใกล้เคียงกัน คือ 15.4% และ 14.6% ตามลำดับ ส่วนรูปแปรอื่น ๆ แต่ละรูปมีความถี่ไม่ถึง 6%

ตารางที่ 5.1 - ความถี่ของรูปแปร (r) ในตำแหน่งเดี่ยวและตำแหน่งควบกล้ำ

วจนลีลาอ่านข้อความ

รูปแปร (r)	ตำแหน่งเดี่ยว		ตำแหน่งควบกล้ำ		รวม	
	%	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน
[k]	62.5%	100	54.2%	130	57.5%	230
[R]	3.8%	6	5.0%	12	4.5%	18
[r]	-	-	5.8%	14	3.5%	14
[r̥]	0.6%	1	-	-	0.2%	1
[χ]	0.6%	1	4.2%	10	2.8%	11
[ʝ]	0.6%	1	-	-	0.2%	1
[x]	26.9%	43	0.8%	2	11.2%	45
[k ^h]	5.0%	8	-	-	2.0%	8
[h]	-	-	15.4%	37	9.3%	37
[ø]	-	-	14.6%	35	8.8%	35
รวม	100%	160	100%	240	100%	400

กล่าวโดยสรุป ในวัจนลีลาอ่านข้อความ (r) ปรากฏเป็น [ʁ] มากกว่าครึ่งหนึ่งเสมอ ไม่ว่าจะอยู่ในตำแหน่งเดี่ยวหรือตำแหน่งควบกล้ำและมีอัตราการใช้ในตำแหน่งเดี่ยวสูงกว่าในตำแหน่งควบกล้ำ รูปแปรที่มีความถี่สูงสุดรองลงไปจาก [ʁ] ขึ้นอยู่กับตำแหน่ง กล่าวคือ ในตำแหน่งเดี่ยวได้แก่ [x] ส่วนในตำแหน่งควบกล้ำได้แก่ [h] และ [ø]

5.2 การแปรของ (r) ตามตำแหน่งที่ปรากฏ ในวัจนลีลาสนทนา

ในวัจนลีลาสนทนา กลุ่มตัวอย่างใช้รูปแปรทั้งสิ้น 12 รูป โดยรวมแล้ว [ʁ] มีสถิติการใช้สูงสุดแต่ความถี่ไม่ถึง 40% ตามด้วย [h] 20% ส่วนรูปแปรอื่นๆปรากฏน้อยมาก แต่ละรูปมีความถี่ระหว่าง 0.7% - 6.3% (รายละเอียดตามตารางที่ 5.2)

เมื่อจำแนกตามตำแหน่งที่ปรากฏพบว่ารูปแบบการแปรมีลักษณะแตกต่างกัน ตารางที่ 5.2 แสดงให้เห็นว่าในตำแหน่งเดี่ยว (r) มีรูปแปรทั้งสิ้น 10 รูป ในจำนวนนี้ กลุ่มตัวอย่างใช้ [x] มากที่สุดในตำแหน่งเดี่ยว 32.6% ตามด้วย [ʁ] 27.7% และ [k^h] 19.2% ส่วนรูปแปรอื่นๆปรากฏน้อย นอกจากนี้ เป็นที่น่าสังเกตด้วยว่าทั้ง [x] และ [k^h] ซึ่งมีอัตราการใช้สูงมีฐานกรณ์เดียวกัน คือ เพดานอ่อน ซึ่งเป็นตำแหน่งใกล้เคียงกับฐานกรณ์ลิ้นไก่ของ [ʁ]

ในตำแหน่งควบกล้ำมีรูปแปรจำนวนทั้งสิ้น 9 รูป รูปแปรมาตรฐาน [ʁ] ปรากฏมากที่สุด (39.4%) ตามด้วย [h] และ [ø] ด้วยความถี่ที่ใกล้เคียงกัน (26.8% และ 24.2% ตามลำดับ) ส่วนรูปแปรอื่นๆปรากฏน้อยมาก

ตารางที่ 5.2 - ความถี่ของรูปแปร (r) ในตำแหน่งเดี่ยวและตำแหน่งควบคู่

วันลีลาสนทนา

รูปแปร (r)	ตำแหน่งเดี่ยว		ตำแหน่งควบคู่		รวม	
	%	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน
[ɛ]	27.7%	39	39.4%	255	37.3%	294
[ɹ]	2.8%	4	0.6%	4	1.0%	8
[ɹ]	-	-	2.5%	16	2.0%	16
[ɹ]	3.6%	5	1.2%	8	1.7%	13
[χ]	2.8%	4	2.8%	18	2.8%	22
[ɹ]	-	-	1.4%	9	1.1%	9
[l]	3.6%	5	-	-	3.6%	5
[x]	32.6%	46	1.1%	7	6.7%	53
[k ^h]	19.2%	27	-	-	3.4%	27
[k]	0.7%	1	-	-	0.7%	1
[h]	0.7%	1	24.2%	157	20.0%	158
[ø]	6.3%	9	26.8%	174	6.3%	183
รวม	100%	141	100%	648	100%	789

จากตารางที่ 5.1 และ 5.2 จะสังเกตได้ว่ารูปแปรบางรูป เช่น [r][r][r][x][l]
[l][k^h] และ [k] มีความถี่การเกิดน้อยมากหรือไม่ปรากฏเลยในบางช่องของตาราง ทำให้
ไม่สามารถใช้เปรียบเทียบในเชิงสถิติได้ ดังนั้น เพื่อความสะดวกในการศึกษาวิเคราะห์
อิทธิพลของตำแหน่งที่ปรากฏและว้จณลีลา (ในบทที่ 6) ว่ามีผลต่อการแปรของ (r) หรือ
ไม่ อย่างไร ในการวิเคราะห์จึงจำเป็นต้องรวมรูปแปรที่มีสัถลัษณะร่วมกันบางประการเข้า
เป็นกลุ่มเดียวกันหรือเป็นกลุ่มรูปแปรที่มีจำนวนความถี่ในแต่ละกลุ่มมากพอต่อการคำนวณ
ค่าทางสถิติ ในการนี้เสียงพยัญชนะเหลว [r][r][l][l] และ เสียงจากลิ้นไก่ [R][X] จะ
รวมเป็นกลุ่มเดียวกันเนื่องจากมีสัถลัษณะบางประการใกล้เคียงกับ [r] และจะใช้สัถอักษร
[r] แทนกลุ่มนี้ ส่วน [k^h] และ [k] เป็นเสียงจากเพดานอ่อนจะยุบรวมเข้ากับ [x] ซึ่ง
เป็นเสียงจากเพดานอ่อนเช่นกัน

ในการศึกษาครั้งนี้รูปแปรที่จัดกลุ่มใหม่จึงมี 5 รูป คือ

1. [r] สำหรับรูปแปรมาตรฐาน [r]
2. [r] สำหรับรูปแปร [r][r][l][l][R] และ [X]
3. [x] สำหรับรูปแปร [x][k^h] และ [k]
4. [h] สำหรับรูปแปร [h]
5. [Ø] สำหรับการไม่ปรากฏของ (r)

ด้วยรูปแปรที่จัดกลุ่มใหม่ทำให้ตารางที่ 5.1 และ 5.2 มีลักษณะใหม่เป็นตารางที่

5.3 และ 5.4 ตามลำดับ

ตารางที่ 5.3 แสดงให้เห็นว่าในว้จณลีลาอ่านข้อความ [r] ปรากฏสูงสุดในทั้งสอง
ตำแหน่งที่ปรากฏและด้วยความถี่สูงกว้่า 50% อย่างไรก็ตาม [r] มีอัตราการเกิดใน
ตำแหน่งเดียวสูงกว้่าในตำแหน่งควบกล้ำ (62.5% และ 54.2% ตามลำดับ) นอกจากนี้

รูปแบบการแปรของ (r) มีความแตกต่างกันไปตามตำแหน่ง กล่าวคือ ในตำแหน่งเดี่ยว [x] ตามมาเป็นอันดับสองด้วยความถี่ประมาณครึ่งหนึ่งของ [ʁ] (31.9%) ส่วนในตำแหน่งควบคู่ [h][r] และ [ø] ตามมาเป็นอันดับรอง ๆ ด้วยความถี่ที่ใกล้เคียงกัน (ประมาณ 15%)

ผลการทดสอบค่าทางสถิติพบว่า การแปรของ (r) ในตำแหน่งเดี่ยวและตำแหน่งควบคู่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังนั้น ข้อมูลจึงสนับสนุนข้อสมมติฐานที่ว่า (r) ปรากฏเป็นรูปแปรมาตรฐานในตำแหน่งเดี่ยวมากกว่าในตำแหน่งควบคู่ นั่นคือ ข้อมูลแสดงให้เห็นว่าตำแหน่งที่ปรากฏมีความสัมพันธ์กับการแปรของ (r)

ตารางที่ 5.3 - ความถี่ของรูปแปร (r) ในตำแหน่งเดี่ยวและตำแหน่งควบคู่

วงเล็บอ่านข้อความ (ปรับจากตารางที่ 5.1)

รูปแปร (r)	ตำแหน่งเดี่ยว		ตำแหน่งควบคู่		รวม	
	%	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน
[ʁ]	62.5%	100	54.2%	130	57.5%	230
[r]	5.6%	9	15.0%	36	11.2%	45
[x]	31.9%	51	0.8%	2	13.2%	53
[h]	-	-	15.4%	37	9.3%	37
[ø]	-	-	14.6%	35	8.8%	35
รวม	100%	160	100%	240	100%	400

$$\chi^2 = 8.65 \quad df = 1 \quad p < 0.01$$

สำหรับการแปรตามตำแหน่งที่ปรากฏของ (r) ในวจนลีลาสนทนา ตารางที่ 5.4 ซึ่งดัดแปลงมาจากตารางที่ 5.2 ได้แสดงให้เห็นว่ารูปแบบการแปรในตำแหน่งทั้งสองแตกต่างกันอย่างชัดเจน กล่าวคือ ในตำแหน่งเดี่ยว รูปแปรที่มีความถี่สูงสุดมิใช่รูปแปรมาตรฐาน [ʁ] กลับเป็นรูปแปรกลุ่มเสียงเพดานอ่อน [x] ซึ่งมีความถี่มากกว่าครึ่งเล็กน้อย (52.5%) ตามด้วย [ʁ] (27.7%) ซึ่งมีความถี่เพียงครึ่งหนึ่งของ [x]

ส่วนในตำแหน่งควบกล้ำ ผลการวิเคราะห์พบว่าแม้ว่า [ʁ] มีความถี่สูงสุดแต่อัตราการเกิดมิได้ถึง 40% ตามด้วย [h] และ [ø] ด้วยความถี่ที่ใกล้เคียงกัน คือ 26.8% และ 24.2% ตามลำดับ

ตารางที่ 5.4 - ความถี่ของรูปแปร (r) ในตำแหน่งเดี่ยวและตำแหน่งควบกล้ำ
วจนลีลาสนทนา (ปรับจากตารางที่ 5.2)

รูปแปร (r)	ตำแหน่งเดี่ยว		ตำแหน่งควบกล้ำ		รวม	
	%	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน
[ʁ]	27.7%	39	39.4%	255	37.3%	294
[r]	12.8%	18	8.5%	55	12.2%	73
[x]	52.5%	74	1.1%	7	10.8%	81
[h]	0.7%	1	24.2%	157	20.0%	158
[ø]	6.3%	9	26.8%	174	6.3%	183
รวม	100%	141	100%	648	100%	789

$$\chi^2 = 295.7 \text{ df} = 3 \text{ p} < 0.01$$

ผลการทดสอบค่าทางสถิติพบว่า การแปรของ (r) ในตำแหน่งเดียวและในตำแหน่ง
ควบคู่กันแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ อย่างไรก็ตาม ข้อมูลมิได้สนับสนุนข้อ
สมมติฐานที่ว่า (r) ปรากฏเป็นรูปแปรมาตรฐานในตำแหน่งเดียวมากกว่าในตำแหน่งควบ
คู่กัน

กล่าวโดยสรุป ตำแหน่งที่ปรากฏมีความสัมพันธ์กับการแปรของ (r) ในภาษา
ฝรั่งเศสของกลุ่มตัวอย่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในวัจนลีลาอ่านข้อความ รูปแปร
มาตรฐาน [χ] ปรากฏในตำแหน่งเดียวมากกว่าในตำแหน่งควบคู่กัน ส่วนในวัจนลีลา
สนทนา [χ] ปรากฏในตำแหน่งควบคู่กันมากกว่าในตำแหน่งเดียว

ชำนาญ หอสมุด